

Texten är från 2010-06-23
JS9001
Version 3

Gårdsstödet 2010

Nyheter för gårdsstödet 2010

Du måste ha minst 4 hektar mark och stödrätter för minst 4 hektar

För att få gårdsstöd måste du ha minst 4 hektar mark som är godkänd för gårdsstöd. Du måste också ha stödrätter för minst 4 hektar. Det måste du ha den 22 april.

De här kraven gäller inte om du söker och har rätt till handjursbidrag. Du ska ha slaktat minst en tjur eller stut under perioden 1 januari—22 april 2010. Tänk på att du ändå måste ha minst en stödrätt den 22 april.

Kraven gäller inte heller om du har särskilda stödrätter som är värda 100 euro eller mer.

Läs mer under Sök gårdsstöd.

Har du mindre än 4 hektar?

På vår Jordbruksverkets webbplats, under Stöd/SAM-ansökan kan du läsa mer om vad som gäller för dig som har mindre än 4 hektar mark.

Du kan söka stödrätter ur nationella reserven vid flera tillfällen

Om du har arrenderat ut din mark

Om du har arrenderat ut din mark, eller ärvt sådan mark, och arrendekontraktet går ut **innan** sista ansökningsdatum, det vill säga under perioden 1 januari till och med 22 april 2010, så kan du från och med i år söka stödrätter ur den nationella reserven vid två tillfällen. Du kan söka senast den 22 april 2010, eller senast sista ansökningsdatum 2011.

Om du har arrenderat ut mark och arrendekontraktet gick ut 2009 kan du söka senast den 22 april 2010.

Om du har restaurerat betesmarker eller slåtterängar

Om du har restaurerat dina betesmarker eller slåtterängar, så är du inte begränsad till att söka något särskilt år, utan du kan söka vilket år som helst efter att din mark restaurerats färdigt. Ett krav är att marken ska ha restaurerats någon gång efter den 20 april 2005 och att den ska vara tagen i drift. Du ska på begäran kunna visa att marken har restaurerats.

Du måste söka 2010 för att få utbetalning 2010

För att få utbetalning 2010 för de stödrätter du söker ur nationella reserven, måste du dock söka stödrätter ur den nationella reserven 2010.

Läs mer om den nationella reserven under Nationella reserven för stödrätter.

Du kan få gårdsstöd för ett skifte som är mindre än 0,10 hektar

Nu kan du få gårdsstöd för ett skifte som är mindre än 0,10 hektar. Skiftet måste ligga i direkt anslutning till ett annat skifte på samma block och hela blocket måste vara minst 0,10 hektar. Det måste vara grödor som ger rätt till gårdsstöd på båda skiftena.

Läs mer under Sök gårdsstöd.

Inga ändringar i reglerna för betesmark

2010 är det inga ändringar i reglerna för betesmark. Samma regler gäller som för 2009.

Läs mer om reglerna för betesmark under Mark som du kan få gårdsstöd för.

Gårdsstödet i korthet

Gårdsstödet är ett jordbrukarstöd som är kopplat till hur mycket mark du brukar, i stället för till vad du producerar och hur mycket du producerar. Syftet är att EU vill att konsumenternas efterfrågan ska styra vilka jordbruksprodukter som produceras, inte stöden. Gårdsstödet infördes i Sverige 2005.

Du ska bruka och redovisa jordbruksmark

Du kan få gårdsstödet för jordbruksmark som du

- brukar eller sköter
- förfogar över den 15 juni
- redovisar i SAM-ansökan
- har stödrätter för. Läs mer om stödrätter nedan.

Som jordbruksmark räknas åkermark, betesmark och slåtteräng. Läs mer under Mark du kan få gårdsstöd för.

Förfoga innebär att du har rätt att använda marken och att du har det fulla ansvaret för driften och förvaltningen. Tänk på att du som förfogar över marken den 15 juni och som redovisat marken i SAM-ansökan också är ansvarig för att

- de tvärvillkor som gäller marken följs under hela kalenderåret
- marken är jordbruksmark under hela kalenderåret.

Du måste ha stödrätter

Du måste ha en stödrätt för varje hektar mark som du vill ha gårdsstöd för. Gårdsstödet betalas ut för det antal hektar mark som du har stödrätter för och som du redovisar i SAM-ansökan.

Nytt för i år är att du måste ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar den 22 april för att få gårdsstöd. Läs mer under Sök gårdsstöd.

Du får gårdsstöd för de stödrätter som

- du äger eller hyr sista ansökningsdagen för SAM-ansökan
- ingår i en ansökan om överföring till dig som kommit in till Jordbruksverket senast sista ansökningsdag för överföring av stödrätter och som Jordbruksverket sedan godkänner
- du får ur den nationella reserven samma år.

Stödrätterna är inte knutna till marken. Stödrätterna är inte heller knutna till en viss fastighet. De är däremot knutna till en region. Här kan du se en [karta med de olika gårdsstödsregionerna](#)

(finns på Jordbruksverkets webbplats). Du kan använda en stödrätt med värde för betesmark på åkermark, och tvärtom. Läs mer under Olika stödrätter för gårdsstöd.

Varje stödrätt har ett värde

Hur stort gårdsstöd du får för din mark beror på stödrätternas värde. Värdet varierar mellan stödrätterna. Värdet beror på:

- om det är åkermark eller betesmark som har legat till grund för tilldelningen av stödrätterna
- vilken gårdsstödsregion som stödrätterna tilldelades i
- om stödrätterna, förutom grundbelopp, även har ett tilläggsbelopp.

Grundbeloppet är olika i olika gårdsstödsregioner. Stödrättens grundbelopp beror alltså på vilken region den finns i. Grundbeloppet beror också på om det är åkermark eller betesmark som låg till grund när stödrätten tilldelades 2005. Under Stödrätternas värde kan du se grundbeloppet per stödrätt i de olika gårdsstödsregionerna. Här kan du se en [karta med de olika gårdsstödsregionerna](#) (finns på Jordbruksverkets webbplats).

Tilläggsbeloppet är ett belopp som läggs till stödrättens grundbelopp. Tilläggsbeloppet baseras bland annat på de stöd som den som tilldelades stödrätterna 2005 fick under åren 2000—2002.

Hur mycket just dina stödrätter är värda kan du se på Mina sidor, i SAM Internet eller i din Sammanställning som du får med SAM-utskicket.

Du kan föra över stödrätter

Lantbrukare kan föra över stödrätter mellan varandra på olika sätt:

- Du kan köpa och sälja stödrätter.
- Du kan hyra och hyra ut stödrätter i samband med arrende av jordbruksmark.

Det är lantbrukarna själva som ska komma överens om villkoren för överföringen. Ni måste också gemensamt skicka en ansökan om överföring av stödrätter till Jordbruksverket.

Följ tvärvillkoren för att få fullt gårdsstöd

För att få fullt gårdsstöd måste du följa tvärvillkoren. Tvärvillkoren är regler som till exempel handlar om hur du ska sköta dina djur och din mark. De flesta tvärvillkoren är inga nya regler utan de finns redan i den svenska lagstiftningen eller i EU:s lagstiftning. Syftet med tvärvillkoren är bland annat att få fler att bli ännu bättre på att följa de regler som gäller.

Ta reda på vilka tvärvillkor som gäller för din gård

Mede-tjänsten Miljöhusesynd, www.miljohusesyn.nu, kan du ta reda på vilka tvärvillkor just ditt företag berörs av och på så sätt minska risken för avdrag på dina jordbrukarstöd.

Miljöhusensyn innehåller alla regler inom områdena miljö, djurskydd samt foder- och livsmedelssäkerhet som berör jordbruksföretag. Du kan därför känna dig trygg med att du inte missar något. Tjänsten är framtagen av LRF i samarbete med Jordbruksverket och andra berörda myndigheter. Det kostar inget att använda tjänsten och du behöver inte vara medlem i LRF.

Du kan också kontakta din länsstyrelse så får du veta var och när de ordnar kurser om tvärvillkoren. Du kan också få personlig rådgivning till ett rabatterat pris.

Läs mer om tvärvillkoren under Stöd på Jordbruksverkets webbplats.

Du söker gårdsstöd i SAM-ansökan

I SAM-ansökan söker du gårdsstöd och flera andra jordbrukarstöd.

SAM-ansökan kan du göra på två sätt:

- via e-tjänsten SAM Internet
- på blanketten SAM 2010

Sista ansökningsdag för SAM-ansökan 2010 är den 22 april.

Läs mer om SAM-ansökan 2010 under Stöd på Jordbruksverkets webbplats.

Utbetalning av gårdsstödet

Oftast får du gårdsstödet utbetalt i slutet av året. I vissa fall betalar vi ut pengarna senare.

Gårdsstöd för odling av hampa

Odlar du hampa? Läs mer under Mark du kan få gårdsstöd för.

Viktiga datum för gårdsstödet 2010

22 april 2010

Du måste ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar den 22 april för att kunna få gårdsstöd. Läs mer under Sök gårdsstöd.

Den 22 april är sista dag för

- SAM-ansökan 2010
- att söka stödrätter ur den nationella reserven. Läs mer under Nationella reserven för stödrätter.
- att ansöka om överföring av stödrätter, om övertagaren inte har minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar sedan tidigare. Läs mer under Överföring av stödrätter.

Det här gäller om din ansökan kommer in för sent

SAM-ansökan

Du kan skicka in din SAM-ansökan till och med den 17 maj. Men för varje arbetsdag efter den 22 april som din ansökan är försenad, minskar dina stöd med 1 procent. Kommer ansökan in efter den 17 maj får du inga stöd alls år 2010.

Ansökan om överföring av stödrätter

Om du har mindre än 4 stödrätter kan du skicka in din ansökan om överföring av stödrätter till och med den 17 maj. Men för varje arbetsdag efter den 22 april som din ansökan är försenad, minskar ditt gårdsstöd med 1 procent. Kommer ansökan in efter den 17 maj får du inget gårdsstöd alls år 2010.

Om du har stödrätter för mer än 4 hektar kan du skicka in din ansökan om överföring till och med den 15 juni utan att få något förseningsavdrag på gårdsstödet, se nedan.

Ansökan om stödrätter ur den nationella reserven

Du kan skicka in din ansökan om stödrätter ur den nationella reserven till och med den 17 maj. Men för varje arbetsdag efter den 22 april som din ansökan är försenad minskar ditt gårdsstöd, som rör de stödrätter som du fått ur den nationella reserven, med 3 procent. Kommer din ansökan in efter den 17 maj får du inga stödrätter ur nationella reserven alls.

15 juni 2010

För att få gårdsstöd måste du förfoga över marken den 15 juni. Tänk på att du som förfogar över marken den 15 juni och som redovisat marken i SAM-ansökan också är ansvarig för

- att de tvärvillkor som gäller marken följs under hela kalenderåret
- att marken är jordbruksmark under hela kalenderåret.

Den 15 juni är sista dag för

- att ändra i din SAM-ansökan. Läs mer om hur du gör i guiden för SAM Internet och i anvisningarna till SAM-ansökan.
- att ansöka om överföring av stödrätter, om övertagaren har minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar den 22 april. Läs mer under Överföring av stödrätter.
- att ansöka om övertagande av delar av ett jordbruksföretag. Du som tar över delar av ett jordbruksföretag måste dock själv ha skickat in din SAM-ansökan senast den 22 april. Dessutom måste du ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar den 22 april. Gäller övertagandet ett helt jordbruksföretag, ska ansökan ha kommit in till länsstyrelsen i övertagarens län innan länsstyrelsen beslutat om utbetalning av de stöd som ingår i överlåtarens SAM-ansökan.

Mark du kan få gårdsstöd för

Du kan få gårdsstödet för jordbruksmark som du

- brukar eller sköter
- förfogar över den 15 juni
- redovisar i SAM-ansökan
- har stödrätter för.

Som jordbruksmark räknas åkermark, betesmark och slåtteräng.

Förfoga innebär att du har rätt att använda marken och att du har det fulla ansvaret för driften och förvaltningen. Tänk på att du som förfogar över marken den 15 juni och som redovisat marken i SAM-ansökan också är ansvarig för att

- de tvärvillkor som gäller marken följs under hela kalenderåret
- marken är jordbruksmark under hela kalenderåret.

Vem som förfogar över marken före och efter den 15 juni spelar alltså ingen roll för stödets skull.

Om du ska sälja, köpa, arrendera eller arrendera ut mark är det viktigt att veta vem som ansvarar för marken. Läs mer under Sälja, köpa eller arrendera ut mark.

Nytt för i år är att du måste ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar för att få gårdsstöd. Det måste du ha den 22 april. Läs mer under Sök gårdsstöd.

Huvudregeln är att varje skifte måste vara minst 0,10 hektar. Men det finns undantag. Läs mer under Sök gårdsstöd.

Åkermark

Åkermark är mark som används till växtodling eller bete och som är lämplig att plöja.

En åkermark ska du kunna plöja utan större förberedelser. Mark med många stora stenar eller mark där tuvorna växt sig mycket stora, är oftast inte lämplig att plöja och är därför inte åkermark.

Mark som används för fruktodling eller som plantskola räknas också som åkermark. Detta gäller normalt också mark där du odlar energiskog.

Gårdsstöd för odling av hampa

Här finns mer information för dig som odlar hampa.

Gårdsstöd för odling av hampa

Du kan få gårdsstöd för hampaodling. Det som skiljer hampaodling från annan odling är att du måste odla en [godkänd sort](#) (finns på Jordbruksverkets webbplats) och att du måste kunna styrka att sorten är godkänd. Läs mer här nedanför.

Nytt för 2010 är att du måste ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar för att få gårdsstöd. Det gäller även för odling av hampa. Det måste du ha den 22 april. Det finns två fall där de här två kraven inte gäller. Läs mer under Sök gårdsstödet.

Du måste söka gårdsstöd för din hampaodling

Du som vill odla hampa måste söka gårdsstöd för din hampaodling för att inte bryta mot narkotikalagstiftningen. All hampaodling som du inte söker stöd för betraktas som narkotikaproduktion.

Det här gäller för att du ska få gårdsstöd för din hampaodling

- För att du ska kunna få gårdsstöd för hampaodling krävs att du odlar hampan i Sverige och att sorten du odlar finns på sortlistan över godkända sorter.
- Du får bara odla hampasorter där halten tetrahydrocannabinol (THC) är under 0,20 procent.
- Utsädet ska vara certifierat och hampan ska sås i renbestånd.
- Hampan ska skördas tidigast efter avslutad fröbildning eller 10 dagar efter blomningens slut.
- För att få fullt gårdsstöd för odling av hampa måste du följa tvärvillkoren. Läs mer om tvärvillkoren på Jordbruksverkets webbplats under Stöd/Tvärvillkor.

Du måste kunna styrka att du odlar en godkänd sort

För att styrka att du odlar en godkänd sort ska du skicka in ett dokument till länsstyrelsen som visar detta. Det kan till exempel vara faktura, kvitto eller originaletiketterna på utsädesförpackningarna. Senast den 30 juni 2010 måste länsstyrelsen ha dokumentet. Då ska du också meddela vilka skiften som du har sått med respektive sort och utsädesmängd. Om du skickar in dokumentet för sent, underkänns din hampaareal och du får avdrag på gårdsstödet.

Så här söker du gårdsstöd för odling av hampa

Du ansöker om gårdsstöd för odling av hampa genom att redovisa arealen i SAM-ansökan. Läs mer om SAM-ansökan under Sök gårdsstödet.

Fiberberedningsstöd för hampaodling

Beredare av hampafibrer kan söka beredningsstöd för produktion av fibrer från hampa. Är du intresserad av att söka stödet ska du kontakta Jordbruksverkets regelutvecklingsenhet. Telefonnumret till Jordbruksverket är 036—15 50 00.

Betesmark

Betesmark är mark som används till bete och som inte är lämplig att plöja. På marken ska det växa tillräckligt med gräs och örter av det slag som duger till foder för djuren. Marken får inte vara skog. Du får alltså inte gårdsstöd för skogsbete. Du får heller inte gårdsstöd för alvarbete.

För att ta reda på vilka delar av din betesmark som du kan söka gårdsstöd för ska du

- räkna hur många träd det finns på marken
- se hur stor del av marken som djuren inte kan beta på grund av att där finns till exempel buskar, sly, berg i dagen eller dammar.

Så många träd får finnas på betesmarken

Du kan få gårdsstöd för betesmarker som har högst 60 träd per hektar. Om du har ett åtagande för miljöersättning med särskilda värden kan du få gårdsstöd för marker som har högst 100 träd per hektar. När du bedömer hur många träd det finns per hektar ska du ta med alla träd utom döda och ringbarkade träd. Här nedanför kan du läsa mer om hur du räknar träd.

Träd på din betesmark

Du kan få gårdsstöd för marker som har högst 60 träd per hektar. Om du har ett åtagande för miljöersättning med särskilda värden kan du få gårdsstöd för marker med högst 100 träd per hektar.

Indelning i trädområden

Börja med att avgränsa de trädområden där träden står som tätast på din betesmark. Ett trädområde ska vara minst 0,1 hektar. Området kan gärna vara större. Huvudsaken är att området är likartat, alltså att träden står ungefär lika tätt eller att det är ungefär lika öppet.

Ett skifte kan bestå av ett enda trädområde om det till exempel inte finns något annat än öppen betesmark med enstaka träd eller om träden står ungefär lika tätt på hela blocket.

Träd per hektar

Du räknar ut hur många träd det växer per hektar genom att dividera antalet träd med områdets areal.

Vilka träd ska du räkna?

Observera att från och med 2009 ska alla träd i ett trädområde räknas. Det enda undantaget är döda eller ringbarkade träd som du inte behöver ta med i räkningen.

Bara träd med stammar på minst 10 cm i diameter eller mer i brösthöjd (1,3

meter över marken) räknas som träd. Om det växer flera stammar på maximalt en kvadratmeter räknas de som ett och samma träd. En, hagtorn, hassel och slån ska inte räknas även om de har stammar på mer än 10 cm i diameter.

Träden får gärna stå i små dungar, men regeln om maximalt antal träd per hektar gäller fortfarande. Detta innebär att vissa större dungar, eller områden med många mindre dungar som står tätt inte ska ingå i ansökan om gårdsstöd.

Så här gör du

- Se över din betesmark och avgränsa de trädområden där träden står tätast.
- Börja med det område där träden står som allra tätast. Räkna antalet träd per hektar genom att dividera antalet träd med områdets areal.
- Om det är för många träd per hektar i trädområdet ska du inte ta med det i din SAM-ansökan.
- Fortsätt med nästa trädområde där träden står tätt. Fortsätt tills du har tagit bort alla täta trädområden som inte klarar kraven.
- Bedöm till sist resten av betesmarken, alltså de öppnare delarna. Om du är osäker på om marken klarar kraven ska du räkna antalet träd per hektar även på de öppnare områdena.
- Observera att du inte behöver räkna träd per hektar i ett trädområde om det är uppenbart att området inte klarar kraven eftersom det finns för många träd per hektar. Du behöver inte heller räkna träd per hektar om det är uppenbart att trädområdet klarar gränsen.

Så bedömer du områden där djuren inte kan beta

Läs mer här nedanför om hur du gör med områden där djuren inte kan beta för att där finns till exempel buskar, sly, berg i dagen eller dammar.

Områden där djuren inte kan beta

Det finns områden där djuren inte kommer åt att beta. Det kan till exempel vara områden med buskage, sly, berg i dagen, dammar eller annat som hindrar eller gör det svårt för djuren att beta.

Det här gäller för marker som du kan söka gårdsstöd för

Områden större än 0,01 hektar (100 kvadratmeter)

Områden som är större än 0,01 hektar (100 kvadratmeter) där djuren inte kan eller har svårt att beta ska du inte söka stöd för.

Områden som är mindre än 0,01 hektar (100 kvadratmeter)

Efter att du har tittat på de större områdena ska du granska resten av betesmarken för att se om det finns områden som är mindre än 100 kvadratmeter som är svåra att beta. Om du har flera mindre områden med mark som djuren inte kan beta, så ska du göra en uppskattning av den sammanlagda arealen för dessa områden. Om den sammanlagda arealen för de här områdena är 5% eller mer av den resterande skiftesarealen (när du tagit bort de områden större än 0,01 hektar som inte klarar gårdsstödskravet) ska du inte söka stöd för de här delarna av betesmarken.

Det här gäller för marker med åtagande för miljöersättning

För åtaganden med allmänna värden som du går in i 2009 gäller samma regler som för gårdsstödet. Har du åtagande sedan tidigare ska du följa din åtagandeplan.

Gårdsstödets regler om områden där djuren inte kommer åt att beta gäller inte för övriga marker med åtagande för miljöersättning (särskilda värden, alvarbete, skogsbete eller fåbodbete).

Undantag

I vissa fall kan du få gårdsstöd för mark med täta träd- eller buskområden eller sandområden som är viktiga för hotade arter. För att få gårdsstöd för dessa marker krävs att länsstyrelsen har gjort särskilda undantag för marken.

Vet du att du har hotade arter på din mark som är beroende av till exempel buskar eller sandområden så ska du ta kontakt med din länsstyrelse

Söker du även miljöersättning för din betesmark?

Här kan du se vad som gäller om du både söker gårdsstöd och miljöersättning för din mark.

Bestämmelser för att få gårdsstöd för betesmark

Grundläggande bestämmelser

Det här måste vara uppfyllt för att du ska kunna få stöd för din betesmark eller slätteräng:

- Marken ska användas till bete.
- Slätterängar ska slå och skördas varje år.
- Marken ska inte vara lämplig att plöja.
- På marken ska det växa tillräckligt med gräs och örter av det slag som duger till foder för djuren.
- Marken får inte vara skog.
- Du ska följa de skötselvillkor som gäller för respektive stöd eller ersättning, till exempel se till att marken inte växer igen.

Marker med bara gårdsstöd och marker med både gårdsstöd och miljöersättning med allmänna värden

- Du kan söka gårdsstöd för marker som har högst 60 träd per hektar. Du kan du läsa mer om träd på betesmarker här ovanför.
- Du kan inte söka gårdsstöd för områden som är större än 0,01 hektar (100 kvadratmeter) där djuren inte kommer åt att beta. Dessa områden ska du räkna bort från din totala areal.

Kan jag räkna samma flera små områden?

Om du har flera områden under 0,01 hektar där djuren inte kan beta ska du göra en uppskattning av hur stora de områdena är tillsammans. Om den sammanlagda arealen är 5 procent eller mer av hela skiftesarealen när du räknat bort områden över 0,01 hektar ska du inte söka stöd för de här delarna av betesmarken. Mer information om busksnår och annat som hindrar djuren hittar du här ovanför.

Observera att du inte får gårdsstöd för alvarbete och skogsbete, fåbodbete på de delar som inte är fåbodvall, restaureringsmark, mosaikbetesmark och andra gräsfattiga marker.

Fler bestämmelser för miljöersättning

Om du har åtagande för miljöersättning finns det fler bestämmelser som du ska följa. Läs mer om miljöersättning för betesmarker på Jordbruksverkets webbplats.

Marker med miljöersättning med särskilda värden

- Du kan söka gårdsstöd för marker som har högst 100 träd per hektar. Du kan du läsa mer om träd på betesmarker här ovanför.
- Du kan inte söka gårdsstöd för områden som är större än 0,01 hektar (100 kvadratmeter) där djuren inte kommer åt att beta. Dessa områden ska du räkna bort från din totala areal.

Kan jag räkna samma flera små områden?

Om du har flera områden under 0,01 hektar där djuren inte kan beta ska du göra en uppskattning av hur stora de områdena är tillsammans. Om den sammanlagda arealen är 5 procent eller mer av hela skiftesarealen när du räknat bort områden över 0,01 hektar ska du inte söka stöd för de här delarna av betesmarken. Det här betyder att arealen som du kan söka gårdsstöd för kan vara mindre än den areal som finns i ditt åtagande för samma mark. Mer information om busksnår och annat som hindrar djuren hittar du här ovanför.

Du får full kompensation för de delar av marken som ingår i ett åtagande för särskilda värden men som inte ger rätt till gårdsstöd. Läs mer om miljöersättningar för betesmarker på Jordbruksverkets webbplats.

Fler bestämmelser för miljöersättning

Om du har åtagande för miljöersättning finns det fler bestämmelser som du ska följa. Här kan du läsa mer om miljöersättning för betesmarker på Jordbruksverkets webbplats.

Kompensationsbidrag

- Du kan få kompensationsbidrag för de betesmarker och slåtterängar som du kan få gårdsstöd för.
- Har du åtagande med allmänna värden kan du bara få kompensationsbidrag för den mark som du också får gårdsstöd för.
- Har du åtagande för miljöersättning med särskilda värden, alvarbete, skogsbete eller fåbodbete kan du få även få kompensationsbidrag.

Läs mer om kompensationsbidrag på Jordbruksverkets webbplats.

Exempel på betesmarker

På Jordbruksverkets webbplats kan du se exempelbilder på betesmarker.

Slåtteräng

Slåtteräng är mark som inte är lämplig att plöja och som du på sommaren använder till slåtter med klippande eller skärande redskap.

Mark som du inte kan få gårdsstöd för

Du kan inte få gårdsstöd för mark som du använder för annat än jordbruksverksamhet. Med jordbruksverksamhet menas uppfödning av djur, odling av jordbruksprodukter eller verksamhet för att behålla marken som jordbruksmark. Här kan du läsa mer om vilken mark som du inte kan få gårdsstöd för.

Mark som du inte kan få gårdsstöd för

Du kan inte få gårdsstöd för mark som du använder för annat än jordbruksverksamhet. Med jordbruksverksamhet menas uppfödning av djur, odling av jordbruksprodukter eller verksamhet för att behålla marken som jordbruksmark.

Här är exempel på mark som du inte kan få gårdsstöd för:

- djurparker
- parker
- flygfält
- skjutbanor

- golfbanor
- skogsmark
- idrottsplatser
- tomtmark
- våtmark
- hyggen
- nyröjd skog
- camping

Du kan heller inte få gårdsstöd för mark som du sedan lång tid tillbaka inte brukat och där marken nu har vuxit igen eller på annat sätt inte går att bruka. Igenväxt eller försumpad mark räknas inte som jordbruksmark i detta sammanhang.

Du kan inte längre få gårdsstöd för skogsbete och alvarbete.

I vissa fall får du använda marken till annat än jordbruksverksamhet

Det finns undantag då du får använda marken till annat än jordbruksverksamhet. Det handlar om verksamhet som är tillfällig eller som ligger utanför växtodlingssäsongen eller betessäsongen. Ett villkor är att verksamheten inte påverkar jordbruket väsentligt. Exempel på tillåten verksamhet är:

- konserter
- sportevenemang
- marknader
- parkering
- scoutläger
- skidbackar
- tillfälliga upplag och förvaring

Sök gårdsstöd så här

Du söker gårdsstöd i SAM-ansökan

I SAM-ansökan söker du gårdsstödet och flera andra jordbrukarstöd.

SAM-ansökan kan du göra på två sätt:

- i e-tjänsten SAM Internet
- på blanketten SAM 2010

Sista ansökningsdag för SAM-ansökan 2010 är den 22 april.

Om du sökt stöd 2009 skickar vi ansökningshandlingarna till dig. Om du ska söka för första gången kontaktar du din länsstyrelse som ger dig ett kundnummer och skickar dig det du behöver för att söka gårdsstöd.

På Jordbruksverkets webbplats, under Stöd, kan du läsa mer om SAM-ansökan.

Du måste ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar

Du måste ha minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar för att få gårdsstöd. Det måste du ha senast den 22 april och ända tills länsstyrelsen har fattat beslut om utbetalning av gårdsstöd. Det finns två fall där kravet på minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar inte gäller:

- Om du söker och har rätt till **handjursbidrag** kan du få gårdsstöd för mindre än 4 hektar mark. Du ska ha slaktat minst en tjur eller stut som ger rätt till handjursbidrag under perioden 1 januari—22 april 2010. Tänk på att du ändå måste ha minst en stödrätt senast den 22 april för att kunna få gårdsstöd.
- Om du har **särskilda stödrätter** som tillsammans är värda 100 euro eller mer behöver du inte ha någon mark för att få gårdsstöd. Du måste ha köpt eller hyrt stödrätten senast den 22 april 2010. Det finns bara ett hundratal särskilda stödrätter. De delades ut 2005 till lantbrukare som saknade mark men som hade vissa djurbidrag under åren 2000-2002.

Anledningen till att kravet på minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar införs är att det administrativa arbetet med att betala ut små stödbelopp kostar för mycket.

Du kan fortfarande söka miljöersättning för mindre än 4 hektar.

Om du ansöker om överföring av stödrätter eller om stödrätter ur den nationella reserven

Om du ansöker om att ta över stödrätter från en annan lantbrukare eller ansöker om stödrätter ur den nationella reserven räknas stödrätterna i din ansökan till de stödrätter för minst 4 hektar som du måste ha den 22 april. Du måste uppfylla villkoren för överföring av stödrätter eller för nationella reserven och din ansökan måste ha kommit in till Jordbruksverket senast den 22 april.

Exempel

Du har stödrätter för 2 hektar. Senast den 22 april lämnar du in en ansökan om att ta över stödrätter för 3 hektar från en annan lantbrukare. Den här ansökan godkänner Jordbruksverket sedan. Det betyder att du uppfyller kravet på stödrätter för minst 4 hektar den 22 april.

Du som ansöker om att ta över stödrätter från en annan lantbrukare eller ansöker om stödrätter ur den nationella reserven behöver alltså inte vänta på beslut från Jordbruksverket innan du skickar in din SAM-ansökan till länsstyrelsen.

Har du mindre än 4 hektar?

Om du har mindre än 4 hektar mark och inte har stödrätter för 4 hektar kan du skaffa mer mark och fler stödrätter. Läs mer på Jordbruksverkets webbplats under Stöd/SAM-ansökan 2010.

Varje skifte måste vara minst 0,10 hektar

Huvudregeln är att varje skifte måste vara minst 0,10 hektar. Det finns ett undantag då du kan få gårdsstöd för ett skifte som är mindre än 0,10 hektar. Det är om skiftet ligger i direkt anslutning till ett annat skifte på samma block. Hela blocket måste vara minst 0,10 hektar. Det måste vara grödor som ger rätt till gårdsstöd på båda skiftena.

Sök stöd för rätt areal

Det är viktigt att det antal hektar som du redovisar i din ansökan är rätt. Blockarealen är den areal som du som mest kan söka stöd för. Kontrollera att blockarealen stämmer med verkligheten. Du är ansvarig för att du bara söker stöd för mark som ger rätt till stöd.

Blockarealen hittar du i SAM Internet. Om du sökte på SAM-blanketten förra året hittar du blockarealen i din Sammanställning 2010 som du har fått hem i brevlådan.

Meddela ändringar av blocket

Om blockarealen inte stämmer med verkligheten måste du meddela det. Att blockarealen är fel kan till exempel bero på att blockets gräns har ändrats, det har byggts en väg eller ett hus på din mark. Det kan också bero på att det nu finns för många träd på marken.

På Jordbruksverkets webbplats under Stöd/SAM-ansökan/Frågor och svar, kan du läsa vad som gäller för dig som inte har fått all din mark inventerad än.

Olika stödrätter för gårdsstöd

Du måste ha en stödrätt för varje hektar jordbruksmark som du vill ha gårdsstöd för. Gårdsstödet betalas ut för det antal hektar mark som du har stödrätter för och som du redovisar i SAM-ansökan.

Du får gårdsstöd för de stödrätter som

- du äger eller hyr sista ansökningsdagen för SAM-ansökan
- ingår i en ansökan om överföring till dig som kommit in till Jordbruksverket senast sista ansökningsdag för överföring av stödrätter och som Jordbruksverket sedan godkänner
- du får ur den nationella reserven samma år.

Hur stort gårdsstöd du får för din mark beror på stödrätternas värde. Läs mer under Stödrätternas värde.

Varje stödrätt har en egen identitet. Läs mer under Stödrätternas identiteter.

Det finns vanliga och särskilda stödrätter. De allra flesta stödrätterna är vanliga.

Vanliga stödrätter

Vanliga stödrätter har antingen ett värde för åkermark eller ett värde för betesmark. Du kan använda en stödrätt med värde för betesmark på åkermark, och tvärtom. Stödrätterna är inte knutna till marken.

Exempel

Kalle har 5 hektar åkermark och 5 hektar betesmark. Han har 10 stödrätter med värde för åkermark. Han kan använda dessa 10 stödrätter både på åkermarken och på betesmarken.

Stödrätterna är inte heller knutna till en viss fastighet. De är däremot knutna till en region. Det betyder att stödrätten bara kan användas i den region som den är tilldelad i. [Här kan du se en karta med de olika gårdsstödsregionerna](#) (finns på Jordbruksverkets webbplats).

Särskilda stödrätter

De särskilda stödrätterna är få. Det finns bara ett hundratal. De särskilda stödrätterna delades 2005 ut till lantbrukare som saknade mark men som hade vissa djurbidrag under åren 2000-2002. De särskilda stödrätterna har olika värden på olika jordbruksföretag. Värdet beror på hur mycket företaget fick i djurbidrag under åren 2000-2002.

För att få gårdsstöd för din särskilda stödrätt måste du

- söka gårdsstödet i SAM-ansökan

- ha så många djurenheter att du uppfyller villkoren för gårdsstöd.

Om du inte redovisar mark måste du ha djur

Om du inte redovisar någon jordbruksmark i SAM-ansökan måste du ha ett visst antal djurenheter för att få gårdsstöd. Under perioden 1 augusti 2009 till och med 31 juli 2010 måste du ha minst 50 procent av den djurproduktion i antalet djurenheter som den särskilda stödrätten baseras på.

Hur många djurenheter du måste ha för att få gårdsstöd för din särskilda stödrätt, kan du se i SAM Internet eller i din Sammanställning som du får i SAM-utskicket. Hur mycket en djurenhet motsvarar kan du se i tabellen nedan.

Tänk på att du måste skicka in en SAM-ansökan även om du inte redovisar någon jordbruksmark för att få gårdsstöd för din särskilda stödrätt.

Så här många djur motsvarar en djurenhet i jordbruksverksamheten

Djur	Djurenheter
Mjölkkor , am- och dikor	1,0
Handdjur och kvigor av nötkreatur äldre än 24 månader	1,0
Handdjur och kvigor av nötkreatur som är 6-24 månader	0,6
Kalv upp till 6 månader	0,0
Får eller getter	0,15

Om du redovisar mark blir din särskilda stödrätt vanlig

Om du har en särskild stödrätt och redovisar jordbruksmark i din SAM-ansökan, används din särskilda stödrätt med mark. Efter att din särskilda stödrätt använts med mark en gång betraktas den som en vanlig stödrätt, men den behåller sitt ekonomiska värde.

Är du ny lantbrukare och behöver stödrätter?

Du som är ny lantbrukare måste alltså skaffa stödrätter för att kunna få gårdsstöd. Du kan köpa eller hyra stödrätter från andra lantbrukare. Du kan vända dig direkt till en annan lantbrukare, till en konsult eller till en stödrättsförmedling.

Tänk på att om du hyr stödrätter så måste du också arrendera motsvarande antal hektar jordbruksmark från samma lantbrukare.

Ett fåtal lantbrukare kan också söka stödrätter ur den nationella reserven. Läs mer under Nationella reserven för stödrätter.

När gårdsstödet infördes 2005 tilldelades stödrätter för all jordbruksmark i Sverige. Det betyder att det inte finns några nya stödrätter att få från Jordbruksverket. Nationella reserven, som nämns ovan, är enda undantaget.

Stödrätternas värde

Hur stort gårdsstöd du får för din mark beror på stödrätternas värde. Värdet varierar mellan stödrätterna. Värdet beror på

- om det är åkermark eller betesmark som legat till grund för tilldelningen av stödrätterna
- vilken gårdsstödsregion som stödrätterna tilldelades i
- om stödrätterna, förutom grundbelopp, även har ett tilläggsbelopp.

Hur mycket just dina stödrätter är värda kan du se på Mina sidor, i SAM Internet eller i din Sammanställning som du får i SAM-utskicket.

Grundbelopp

Grundbeloppet beror alltså på vilken region stödrätten finns i och om det var åkermark eller betesmark som låg till grund när stödrätten tilldelades 2005. I tabellen nedan kan du se grundbeloppet per stödrätt i de olika regionerna.

Vilken region din mark ligger i kan du se i SAM Internet eller i din Sammanställning som du får i SAM-utskicket. Du kan också söka fram din gårdsstödsregion i vår e-tjänst Stödguiden som du hittar under e-tjänster till höger. [Om du vill få en överblick över var i landet de olika gårdsstödsregionerna ligger kan du se regionerna på den här kartan](#) (finns på Jordbruksverkets webbplats).

Grundbelopp för stödrätter 2010

Region	Stödrätt med värde för åkermark	Stödrätt med värde för betesmark
1	Cirka 2 800 kronor (279 euro)	Cirka 1 400 kronor (145 euro)
2	Cirka 2 400 kronor (242 euro)	Cirka 1 200 kronor (125 euro)
3	Cirka 2 000 kronor (203 euro)	Cirka 1 200 kronor (126 euro)
4	Cirka 1 600 kronor (160 euro)	Cirka 1 300 kronor (129 euro)
5	Cirka 1 300 kronor (128 euro)	Cirka 1 300 kronor (128 euro)

Stödrätternas värde är fastställt i euro men du får ditt gårdsstöd i kronor. Växelkursen fastställs av Europeiska centralbanken bankdagen före den 1 oktober. För 2009 års stöd var kursen 1 euro = 10,2320 kronor.

Tilläggsbelopp

Tilläggsbeloppet är ett belopp som läggs till stödrättens grundbelopp. Tilläggsbeloppet baseras bland annat på de stöd som den som tilldelades stödrätterna 2005 fick under åren 2000-2002. Vissa jordbrukare har också tilldelats tilläggsbelopp ur den nationella reserven.

Särskilda stödrätter

De särskilda stödrätterna är få. Det finns bara ett hundratal. De särskilda stödrätterna har olika värden på olika jordbruksföretag. Det beror bland annat på vilken produktion företaget hade under åren 2000 till 2002. Du kan läsa mer om särskilda stödrätter här ovanför.

Överföring av stödrätter

Du som tar över mark kan behöva skaffa fler stödrätter för att kunna få gårdsstöd för den mark som du tar över. Eftersom stödrätterna inte är knutna till marken förs de inte över automatiskt när marken byter brukare.

Du som har för många stödrätter, till exempel för att du har sålt mark, kan behöva föra över stödrätter till en annan lantbrukare. Du måste nämligen använda dina stödrätter minst en gång vartannat år för att få behålla dem. Stödrätter som du inte använder tillräckligt ofta dras in till nationella reserven. Läs mer under Du måste använda stödrätterna.

Tillfällen då det kan vara aktuellt att föra över stödrätter

Tänk på att komma överens om stödrätterna när du gör dig av med mark eller får mer mark. Här är några exempel på när det är viktigt att tänka på om stödrätterna ska föras över eller inte:

- köp av företag
- försäljning av företag
- arv och generationsskifte
- arrende av hela eller delar av ett företag
- ändring av företagsform
- sammanslagning av flera företag till ett nytt
- uppdelning av ett företag till flera nya
- byte av stödsökande inom företaget

Flera sätt att föra över stödrätter

Lantbrukare kan föra över stödrätter mellan varandra på olika sätt:

- **Du kan köpa och sälja stödrätter** Det är fri handel med stödrätter. Det innebär att handeln sker direkt mellan lantbrukarna.
- **Du kan hyra eller hyra ut stödrätter i samband med arrende av jordbruksmark** För att hyra eller hyra ut stödrätter måste parterna teckna ett arrendekontrakt på motsvarande antal hektar jordbruksmark. Det måste vara samma lantbrukare som hyr ut stödrätterna och arrenderar ut jordbruksmarken.

Det är lantbrukarna själva som ska komma överens om villkoren för överföringen. Ni måste också gemensamt ansöka hos Jordbruksverket om att stödrätter ska föras över.

Så här ansöker du om överföring

Du ansöker om överföring av stödrätter på blanketten Ansökan - överföring av stödrätter 2010. Innan du fyller i blanketten är det viktigt att du läser anvisningen Så här gör du för att föra över stödrätter. Du hittar blanketten och anvisningen på Jordbruksverkets webbplats.

Båda parter ska ansöka gemensamt på samma blankett.

Det finns två olika datum när ansökan om överföring av stödrätter senast ska ha kommit in till Jordbruksverket för att övertagaren ska kunna få gårdsstöd för stödrätterna för 2010.

- 22 april - om övertagaren **inte** har minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar sedan tidigare.
- 15 juni - om övertagaren har minst 4 hektar jordbruksmark och stödrätter för minst 4 hektar den 22 april.

Du ska redovisa marken i SAM-ansökan

Marken som du ansöker om stödrätter för ska du redovisa i SAM-ansökan 2010. De stödrätter som förs över till dig 2010 ingår i din ansökan om utbetalning av gårdsstöd 2010.

Om du har mindre än 4 stödrätter och lämnar in ansökan om överföring för sent

Om du har mindre än 4 stödrätter och lämnar in din ansökan om överföring av stödrätter efter den 22 april minskar ditt gårdsstöd med 1 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om din ansökan kommer in efter den 17 maj får du inget gårdsstöd alls 2010.

Överföring av stödrätter när du tar över SAM-ansökan

Om du tar över ett jordbruksföretag efter att överlåtaren har lämnat in sin SAM-ansökan kan du ta över stödrätterna samtidigt som du tar över hela eller delar av överlåtarens SAM-ansökan.

Du använder blanketten Övertagande 2010 för att ansöka om att ta över hela eller delar av överlåtarens SAM-ansökan. Blanketten skickar du till länsstyrelsen i övertagarens län.

Om du samtidigt vill ta över stödrätter ska du använda blanketten Ansökan - överföring av stödrätter i samband med övertagande 2010. Den blanketten skickar du till Jordbruksverket.

Det är viktigt att du läser anvisningarna innan du fyller i blanketterna. Du hittar blanketterna och anvisningarna på Jordbruksverkets webbplats.

15 juni sista ansökningsdag om du tar över delar av företag

Om övertagandet gäller delar av jordbruksföretag ska du ansöka senast den 15 juni det aktuella året.

Tänk på att du som tar över delar av ett jordbruksföretag själv måste ha skickat in din SAM-ansökan senast den 22 april. Dessutom måste du ha minst 4 hektar mark och stödrätter för

minst 4 hektar senast den 22 april.

Efter den 15 juni kan du bara ta över ett helt företag

Efter den 15 juni kan du endast ta över ett helt jordbruksföretag. Du måste ansöka innan länsstyrelsen fattar beslut om utbetalning av de stöd som ingår i överlåtarens SAM-ansökan.

Om du har frågor om övertagande av SAM-ansökan kan du kontakta din länsstyrelse.

Stödrätterna är knutna till ett kundnummer

Eftersom stödrätterna är knutna till ett kundnummer kan det bli aktuellt att föra över stödrätter i samband med till exempel ändring av företagsform.

Det samma gäller om det är en annan person inom företaget som söker stöd jämfört med förra året. Då måste stödrätterna föras över till den personen. Så kan det till exempel bli när två makar driver ett företag tillsammans om den ena personen tidigare sökt gårdsstöd och den andra personen nu ska söka stödet i stället.

Stödrätterna är knutna till en region

Eftersom stödrätterna bara kan användas i den region som de är tilldelade i måste du även bruka mark i samma region för att få gårdsstöd.

Beslut om överföring kommer först i sommar

Om du har ansökt om överföring av stödrätter kommer du att få beslut först i sommar. Det betyder att du måste skicka in din SAM-ansökan innan du har fått ett beslut. Om din ansökan om överföring blir godkänd kommer de uppgifterna att ligga till grund för SAM-ansökan och utbetalning av gårdsstödet.

Du kan följa din ansökan på Mina sidor

I e-tjänsten Mina sidor (som du hittar på Jordbruksverkets webbplats) kan du följa din ansökan om överföring av stödrätter. Du kan till exempel se om

- ansökan har kommit in
- vi har börjat handlägga din ansökan
- vi har fattat beslut om din ansökan.

Du måste använda stödrätterna

Du måste använda stödrätterna minst en gång vartannat år för att få behålla dem. Även stödrätter som du fått från den nationella reserven måste du använda minst en gång vartannat år. Tidigare var du tvungen att använda varje stöd rätt minst en gång under en 3-årsperiod. Efter ändringen från 2009 gäller detta:

- Om stödrätten inte användes 2008 och 2009 måste du använda den 2010 för att den inte ska dras in.
- Om stödrätten användes 2008 men inte 2009 måste du använda den senast 2010 för att den inte ska dras in.

Så använder du stödrätterna

Du använder stödrätterna genom att du söker gårdsstöd i SAM-ansökan för mark som

- finns i den region som stödrätterna är knutna till
- motsvarar lika många hektar mark som du har stödrätter för
- uppfyller villkoren för gårdsstöd.

Om du har särskilda stödrätter måste du ha det antal djurenheter som krävs. Läs mer under Olika stödrätter för gårdsstöd.

Stödrätterna används i värdeordning

Om du har fler stödrätter än hektar mark kommer dina stödrätter att användas i värdeordning. Stödrätter med högst värde används först. Om flera stödrätter har samma värde används de efter identitetsnummer.

Du kan välja en annan ordning

Om du vill att stödrätterna ska användas i en annan ordning ska du ange det i SAM Internet eller på SAM-blanketten. Du kan alltså välja att söka gårdsstöd för de stödrätter som du inte använde året innan. Då förhindrar du att stödrätterna dras in till den nationella reserven. Tänk på att det kan innebära att stödrätter med ett lägre värde används före stödrätter med ett högre värde.

Fler stödrätter än hektar jordbruksmark

Det är viktigt att du långsiktigt planerar ditt stöd rättsinnehav så att det stämmer överens med det antal hektar du söker stöd för. Har du för många stödrätter kan du sälja dina stödrätter till en annan lantbrukare.

Du kan också hyra ut stödrätter men då måste du även arrendera ut motsvarande antal hektar mark. Läs mer om att sälja och hyra ut stödrätter under Överföring av stödrätter.

Stödrätternas identiteter

Varje stödrätt har en unik identitet. Det finns flera sätt att se vilka identiteter dina stödrätter har.

Identiteterna är redovisade i ett intervall. Stödrätternas identiteter kan innehålla allt från 1 till 16 siffror. Dessa siffror är inte sammankopplade med den eller de blockidentiteter som låg till grund för tilldelningen av stödrätterna.

Det är alltid den senaste uppgiften som stämmer. Om du till exempel har fått Sammanställningen i SAM-utskicket och sedan ser en annan uppgift på Mina sidor eller i SAM Internet, så är det uppgiften på Mina sidor och i SAM Internet som gäller.

På Mina sidor

Du kan se vilka stödrätter du har på Mina sidor. Under Min gård finns en sammanställning där du bland annat kan se identiteterna på dina stödrätter. Uppgifterna om dina stödrätter är dagsaktuella.

I SAM Internet

Du kan se identiteterna på dina stödrätter i SAM Internet. Du kan se uppgifterna om dina stödrätter i rapporten Sammanställning 2010 som du hittar på startsidan och under Rapporter. Uppgifterna om dina stödrätter är dagsaktuella.

I din Sammanställning som du får i SAM-utskicket

I din Sammanställning som du får i SAM-utskicket finns uppgifter om dina stödrätter under avsnitt E. Uppgifterna i Sammanställningen är från den 18 januari 2010.

I beslutet om överföring av stödrätter

Om du har köpt, sålt, hyrt eller hyrt ut stödrätter kan du se vilka stödrätter som ingår i överföringen i ditt beslut om överföring av stödrätter. Stödrätternas identiteter hittar du i tabellen Detaljinformation stödrätter som ingår i överföring.

Nationella reserven för stödrätter

Det finns en nationell reserv för stödrätter. Du kan söka stödrätter ur den nationella reserven om du tillhör någon av de här grupperna:

- Du är jordägare och din mark har varit utarrenderad sedan 2002 eller tidigare och du brukar själv marken 2010.
- Du har restaurerat betesmarker eller slåtterängar efter den 20 april 2005.

Den nationella reserven ska i första hand användas för jordbruksmark som varit utarrenderad sedan 2002 eller tidigare och som jordägare därför inte kunde söka stödrätter för 2005 när gårdsstödet infördes. Om pengarna räcker ska den också användas till lantbrukare som restaurerat betesmarker och slåtterängar.

Så många stödrätter kan du få

Det är i första hand lantbrukare som arrenderat ut sin mark som kan få stödrätter ur den nationella reserven. De kan få stödrätter som motsvarar den areal som varit utarrenderad.

Lantbrukare som restaurerat betesmarker eller slåtterängar kan sedan få stödrätter i den mån pengarna räcker. Om pengarna inte räcker till alla som har restaurerat betesmarker och slåtterängar, så får alla i den här gruppen först stödrätter för 0,1 hektar. Därefter får alla i den här gruppen stödrätter i proportion till den areal som de ansökt för.

Det är inte säkert att du som restaurerat betesmarker kan få stödrätter för all areal som du ansökt för. Jordbruksverket kommer att jämföra den areal du angett i SAM-ansökan 2010 som ger rätt till gårdsstöd med de stödrätter du redan äger. Du kan som mest få stödrätter ur den nationella reserven för den areal du saknar stödrätter för.

Du kan inte föra över stödrätter det år du får dem

Grundregeln är att du inte kan föra över stödrätter till en annan lantbrukare samma år som du får dem ur den nationella reserven. Du måste först använda dem en gång själv. När du har använt dem kan du föra över dem året efter. Hur du gör för att använda dina stödrätter kan du läsa om till vänster under Du måste använda stödrätterna.

Det finns undantag då du kan föra över stödrätterna samma år som du får dem ur den nationella reserven. Sådana undantag är till exempel:

- allvarlig sjukdom eller liknande personliga omständigheter som hindrar dig från att fortsätta med jordbruksverksamheten
- om du samtidigt för över den restaurerade marken som du fått stödrätterna för till en annan lantbrukare som söker gårdsstöd för marken

Du som för över dina stödrätter till en annan lantbrukare måste kunna bevisa att något av ovanstående inträffat om vi begär det.

Läs mer till vänster under Överföring av stödrätter.

Värdet på stödrätterna motsvarar grundbeloppet

Värdet på stödrätterna som du får ur den nationella reserven motsvarar grundbeloppet i den region där marken finns. Om din ansökan gäller åkermark får du stödrätter med värde för åkermark. Om din ansökan gäller betesmark får du stödrätter med värde för betesmark.

Grundbelopp för stödrätter 2010

Region	Stödrätt med värde för åkermark	Stödrätt med värde för betesmark
1	Cirka 2 800 kronor (279 euro)	Cirka 1 400 kronor (145 euro)
2	Cirka 2 400 kronor (242 euro)	Cirka 1 200 kronor (125 euro)
3	Cirka 2 000 kronor (203 euro)	Cirka 1 200 kronor (126 euro)
4	Cirka 1 600 kronor (160 euro)	Cirka 1 300 kronor (129 euro)
5	Cirka 1 300 kronor (128 euro)	Cirka 1 300 kronor (128 euro)

Om din ansökan till nationella reserven kommer in för sent

Från och med i år kommer du att få avdrag på din ansökan ur den nationella reserven om den kommer in för sent. Det innebär att om du lämnar in din ansökan efter den 22 april får du avdrag på gårdsstödsutbetalningen, som rör de stödrätter som du fått ur den nationella reserven, med 3 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om även din ansökan om gårdsstöd är försenad blir avdraget 4 procent per arbetsdag. Om din ansökan kommer in efter den 17 maj får du inga stödrätter alls.

Du kan följa din ansökan på Mina sidor

I e-tjänsten Mina sidor (finns på Jordbruksverkets webbplats) kan du följa din ansökan om stödrätter ur den nationella reserven. Du kan till exempel se om

- ansökan har kommit in
- vi har börjat handlägga din ansökan
- vi har fattat beslut om din ansökan.

Det här gäller dig som är jordägare och har mark som varit utarrenderad

Du som är jordägare och har haft din mark utarrenderad sedan 2002 eller tidigare och som själv brukar marken 2010 kan söka stödrätter ur den nationella reserven.

Du kan inte få stödrätter ur den nationella reserven om du tidigare har haft möjlighet att säga upp ditt avtal så att du själv har kunnat börja bruka marken någon gång under åren 2005-2008.

Dessutom måste de här villkoren vara uppfyllda:

1. Köp av marken

Du, eller den som du ärvt marken ifrån, ska senast den 15 maj 2004 ha köpt eller på annat sätt tagit över ägandet av den mark som varit utarrenderad sedan 2002 eller tidigare.

Du ska kunna styrka förvärvet med till exempel en kopia på köpehandlingen.

2. Arrendet

Arrendet ska ha inletts senast 2002.

Arrendet får inte ha ändrats eller förlängts med ett nytt arrendekontrakt efter den 31 december 2002. Det får däremot ha förlängts med oförändrade villkor efter den 31 december 2002, dock senast den 15 maj 2004.

Att arrendet uppfyller de här villkoren ska du kunna styrka med ett giltigt arrendekontrakt. Att arrendet har upphört ska du kunna styrka med en giltig uppsägning av arrendekontraktet.

3. Jordbruksverksamhet inom 1 år

Du ska ha kommit igång med jordbruksverksamhet på marken inom 1 år efter att arrendet avslutades.

Att du har tagit över marken visar du genom att söka gårdsstöd för marken i din SAM-ansökan 2010.

Om du uppfyller alla villkor ovan kan du få vanliga stödrätter med ett värde som motsvarar grundbeloppet i den region där marken finns.

Så här söker du stödrätter ur den nationella reserven om du haft din mark utarrenderad

Om du tillhör gruppen som har arrenderat ut din mark, eller som ärvt sådan mark, och arrendekontraktet går ut **innan** sista ansökningsdatum, så kan du från och med 2010 att söka stödrätter ur den nationella reserven vid två tillfällen.

Går arrendekontraktet ut 2010?

Om arrendekontraktet går ut under perioden 1 januari till och med 22 april 2010 kan du söka stödrätter ur den nationella reserven senast den 22 april 2010 eller senast sista ansökningsdatum 2011.

Om arrendekontraktet går ut **efter** den 22 april kan du bara söka senast sista ansökningsdatum 2011.

Gick arrendekontraktet ut 2009?

Om du har arrenderat ut mark och arrendekontraktet gick ut 2009 kan du söka senast den 22 april 2010.

Du måste söka för minst 0,3 hektar

För att kunna få stödrätter ur den nationella reserven måste du söka för minst 0,3 hektar mark som uppfyller villkoren för den nationella reserven.

Du hittar blanketten på Jordbruksverkets webbplats

Du söker på blanketten Ansökan - stödrätter ur den nationella reserven 2010. Ansökan ska ha kommit in till Jordbruksverket senast den 22 april 2010. Du hittar blanketten och anvisningen på Jordbruksverkets webbplats.

Du ska redovisa marken i SAM-ansökan

Marken som du söker stödrätter för ur den nationella reserven ska du redovisa i SAM-ansökan 2010. De stödrätter som du får ur den nationella reserven 2010 ingår i din ansökan om utbetalning av gårdsstöd 2010.

Det här gäller dig som restaurerat betesmarker eller slåtterängar

Du som har restaurerat betesmarker eller slåtterängar efter den 20 april 2005 kan söka stödrätter ur den nationella reserven. De här villkoren måste vara uppfyllda:

Marken

- ska ha restaurerats någon gång efter den 20 april 2005 som var första tillfället för att söka gårdsstöd i Sverige. Du ska på begäran kunna visa att marken har restaurerats.
- ska vara så pass restaurerad att den uppfyller villkoren för gårdsstöd. Du kan alltså inte få stödrätter ur den nationella innan dess.
- måste uppfylla kraven för gårdsstöd.
- ska vara tagen i drift senast den 22 april i år. Det innebär att betesmarken ska ha betats och slåtterängen ska ha slagits och skördats.

Om du uppfyller alla villkor kan du få stödrätter med värde för betesmark.

Du kan söka stödrätter ur den nationella reserven både för mark som du fått stöd för att restaurera, till exempel miljöersättning, och för mark som du restaurerat

utan att ha fått stöd för. När du har skickat in din ansökan kommer Jordbruksverket att begära ett intyg från din länsstyrelse som visar att du har restaurerat marken och att restaureringen skett på ett korrekt sätt. Din länsstyrelse skickar sedan intyget till Jordbruksverket när de har besökt dina betesmarker.

Du kan inte söka för mark som tidigare legat till grund för tilldelning av stödrätter

Du kan inte söka stödrätter ur den nationella reserven för betesmark som tidigare legat till grund för tilldelning av stödrätter. Ett undantag är om du har mark som underkänts vid en kontroll, eller vid den inventering som pågått under åren 2008 och 2009, och om vi dragit in stödrätterna för den marken. Då betraktar vi det som att du aldrig har fått stödrätter för den marken. Det betyder att du kan restaurera marken och söka stödrätter ur nationella reserven för den marken när den är så pass restaurerad att den uppfyller villkoren för gårdsstöd.

Du kan inte heller söka stödrätter ur den nationella reserven för betesmark som 2005 kunde ha legat till grund för tilldelning, men som du eller tidigare markägare missade att söka för 2005. Betesmarken måste ha restaurerats efter den 20 april 2005.

Så här söker du stödrätter ur den nationella reserven om du restaurerat betesmarker eller slåtterängar

Du kan söka vilket år som helst om du restaurerat mark

Om du tillhör gruppen som har restaurerat dina betesmarker eller slåtterängar efter 2005 så är du inte begränsad till att söka något särskilt år, utan du kan söka vilket år som helst efter att din mark restaurerats färdigt.

Du måste söka för minst 0,3 hektar

För att kunna få stödrätter ur den nationella reserven måste du söka för minst 0,3 hektar mark som uppfyller villkoren för den nationella reserven.

Du hittar blanketten på Jordbruksverkets webbplats

Du söker på blanketten Ansökan - stödrätter ur den nationella reserven 2010. Ansökan ska ha kommit in till Jordbruksverket senast den 22 april 2010. Du hittar blanketten och anvisningen på Jordbruksverkets webbplats.

Du ska redovisa marken i SAM-ansökan

Marken som du söker stödrätter för ur den nationella reserven ska du redovisa i SAM-ansökan 2010. De stödrätter som du får ur den nationella reserven 2010 ingår i din ansökan om utbetalning av gårdsstöd 2010.

Felaktigt tilldelade stödrätter dras in efter inventeringen 2008-2009

Det här gäller dig som fick ett beslut i januari 2010 om att vi drar in stödrätter från dig

Under 2008 och 2009 inventerade vi 97 procent av all jordbruksmark i Sverige. Vid inventeringen visade det sig att ungefär var fjärde lantbrukare 2005 fick stödrätter för mark som inte är godkänd för gårdsstöd. De stödrätterna har vi dragit in. Alla lantbrukare som berördes fick ett beslut i början av januari där det stod vilka stödrätter vi drar in. Även lantbrukare som har köpt eller hyr felaktigt tilldelade stödrätter berördes.

Om du fick ett beslut i januari 2010 om att vi drar in stödrätter från dig, så hittar du mer information som kan vara aktuell för dig på den här sidan.

De här stödrätterna är felaktigt tilldelade

Det finns två anledningar till att vi har dragit in stödrätter:

- Marken var inte jordbruksmark 2005.
- Betesmarken uppfyllde de svenska kraven för gårdsstöd 2005 men inte kraven enligt EU:s regler.

Marken var inte jordbruksmark 2005

Om inventeringen visade att du fick stödrätter 2005 för mark som inte uppfyllde de krav för gårdsstöd som gällde då, så har vi dragit in dessa stödrätter. Det kan till exempel handla om att du fått stödrätter för mark där det 2005 fanns skog eller vägar. Det kan också handla om att din betesmark inte uppfyllde de regler för betesmark som gällde 2005.

Betesmarken uppfyllde de svenska kraven för gårdsstöd 2005 men inte kraven enligt EU:s regler

Vi har också dragit in stödrätter som du fick 2005, om betesmarken som låg till grund för stödrätterna inte då uppfyllde de nya betesmarksreglerna för gårdsstödet som beslutades 2009. Det betyder att du kan bli av med stödrätter som du fick 2005, även om din betesmark då uppfyllde de svenska regler som gällde. De nya svenska betesmarksreglerna för gårdsstödet beslutades 2009 men gäller alltså även bakåt i tiden för åren 2005 till 2008. Orsaken till att de nya reglerna togs fram, var att EU kritiserat de gamla.

Du som sökte gårdsstöd och fick de här stödrätterna 2005 har alltså inte gjort något fel. Det var de dåvarande svenska reglerna som var bristfälliga. Den här marken uppfyllde aldrig de krav som EU ställer för gårdsstöd. Det handlar till exempel om skogs- och alvarbeten.

Om du byggt hus eller väg på marken drar vi inte in dina stödrätter

Vi drar **inte** tillbaka stödrätter för betesmark som 2005 uppfyllde de nya reglerna för betesmark från 2009, men som inte längre är godkänd för gårdsstöd, till exempel för att det efter 2005 har byggts hus eller vägar där.

Stödrätter för åkermark och betesmark kan kvittas mot varandra

Om det visar sig att du fick för få stödrätter för åkermark men för många stödrätter för betesmark så kan minusresultatet för åkermark och plusresultatet för betesmark i viss mån kvittas mot varandra. Det gäller även omvänt, om du fått för många stödrätter för åkermark och för få för betesmark.

Du kan i vissa fall få nya stödrätter

Om vi drar in stödrätter från dig på grund av de nya reglerna för betesmark, kan du i vissa fall få nya stödrätter. Du kan få nya stödrätter om du uppfyller alla de här villkoren:

- Du har som en följd av indragningen mer mark i din SAM-ansökan 2009 som ger rätt till gårdsstöd än antal stödrätter.
- Du har sökt gårdsstöd i SAM-ansökan 2009.
- Vi har dragit in stödrätter för minst 1 hektar.

Du får stödrätterna automatiskt om du uppfyller alla villkor ovan. Du behöver alltså inte ansöka om dem.

Så många stödrätter kan du få

Du kan som mest få lika många stödrätter som vi har dragit in. Det gäller även om du sökt gårdsstöd för mer mark än vad du har stödrätter för. Om skillnaden mellan antalet hektar i SAM-ansökan och antalet stödrätter som du har efter indragningen är mindre än 1 hektar får du inga nya stödrätter.

Vi har börjat skicka ut beslut

Vi har börjat skicka ut beslut till lantbrukare som ska få stödrätter men många lantbrukare kommer att få vänta på besked. Om du till exempel har begärt omprövning eller överklagat indragningen av stödrätter kommer du inte att få beslut om tilldelning av stödrätter förrän omprövningen är klar eller när överklagan har skickats vidare till förvaltningsrätten.

Det här gäller om du har överklagat

Du som har överklagat indragningen kommer att få ett beslut om tilldelning av stödrätter med ett villkor. Villkoret är att om förvaltningsrätten anser att Jordbruksverket har dragit in för många stödrätter så kommer tilldelningen av stödrätter att minska med motsvarande antal stödrätter.

Har vi dragit in stödrätter för att det har funnits för mycket träd på marken och du nu har avverkat eller röjt?

Har vi dragit in stödrätter för att det var för många träd på marken och du nu har restaurerat marken genom att till exempel avverka eller röja sly så att marken uppfyller villkoren för gårdsstöd? Då kan du söka stödrätter ur den nationella reserven. Du måste uppfylla de villkor som gäller för den nationella reserven.

Läs mer till vänster under Nationella reserven.

De flesta lantbrukare behöver inte betala tillbaka stöd

Länsstyrelsen beslutar i varje enskilt fall om du måste betala tillbaka gårdsstöd som du har fått 2005-2008 för de stödrätter som vi har dragit in. Exakt vilka lantbrukare som kommer att bli tvungna att betala tillbaka stöd är inte klart ännu. De flesta lantbrukare kommer inte att behöva betala tillbaka gårdsstöd. I de här fallen behöver du inte betala tillbaka:

- Det belopp som du fått utbetalt för de indragna stödrätterna är under 900 kronor per stödår.
- Din mark var godkänd för gårdsstöd 2005. Det finns två olika anledningar till att stödrätter är felaktigt tilldelade: Du kan läsa om dessa anledningar ovan. Om din mark var godkänd för gårdsstöd 2005, är det inte troligt att du måste betala tillbaka gårdsstöd.
- Du har köpt eller hyrt stödrätterna och hade inte en rimlig chans att känna till att de tilldelats för mark som inte var godkänd för gårdsstöd. Det innebär i normalfallet att om du köpt stödrätter via en stödrättsförmedlare eller på annons, kommer du inte att behöva betala tillbaka gårdsstöd. Men om du köpt, ärvt eller övertagit en hel gård inklusive stödrätter kan du bli tvungen att betala tillbaka.

Du kan alltså bara bli tvungen att betala tillbaka gårdsstöd om den felaktiga utbetalningen av gårdsstöd beror på ett fel som du själv gjort eller om du borde ha insett att utbetalningen var fel. Därför kommer stöd som du fått för mark som aldrig varit godkänd för gårdsstöd att krävas tillbaka om beloppet är 900 kronor eller mer.

Om du måste betala tillbaka får du beslut under 2010

Om du måste betala tillbaka stöd får du ett beslut om det under 2010. I beslutet kommer det att stå hur mycket pengar du måste betala tillbaka.

Vi drar inte in tilläggsbeloppet

När vi drar in stödrätter som vi har delat ut på felaktig grund, drar vi inte in tilläggsbeloppet som finns på dessa stödrätter. Tilläggsbeloppet är ett belopp som läggs till stödriktens grundbelopp. Tilläggsbeloppet baseras bland annat på de stöd som den som tilldelades stödrätterna fick under åren 2000-2002.

Det här gäller för dig som tilldelades felaktiga stödrätter 2005

Tilläggsbeloppet fördelas på övriga stödrätter som du tilldelades 2005. Det fördelas alltså även på stödrätter som du tilldelades 2005 och som du senare har sålt eller hyrt ut till någon annan lantbrukare.

Om du har kvar stödrätter från tilldelningen 2005 kommer du alltså från och med 2010 att få ett högre tilläggsbelopp på de stödrätterna. För 2009 får du dock inte utbetalt för tilläggsbeloppet från de stödrätter som vi dragit in från dig.

Det här gäller för dig som har köpt eller hyr felaktigt tilldelade stödrätter

Om du har köpt eller hyr stödrätter från en lantbrukare som 2005 tilldelades stödrätter på felaktig grund, och den lantbrukaren inte har kvar så många stödrätter att de motsvarar det värde som ska dras in, så kommer stödrätterna att dras in från dig i stället.

Tilläggsbeloppet från de indragna stödrätterna fördelas då på de korrekt tilldelade stödrätterna som den lantbrukare du köpte de felaktigt tilldelade stödrätterna av fick 2005. Det betyder att om du även har köpt korrekt tilldelade stödrätter från samma lantbrukare, så kommer du från och med 2010 att få ett högre tilläggsbelopp på de här stödrätterna. För 2009 får du dock inte utbetalt för tilläggsbeloppet från de stödrätter som dragits in.

Har du överklagat ditt beslut?

Vi jobbar så fort vi kan med att hantera överklaganden, men kan tyvärr inte ge något besked om när ditt ärende behandlas. När vi får din överklagan kan två olika saker hända:

1. Vi anser att vårt beslut att dra in dina stödrätter är korrekt. I det fallet skickar vi inget svar till dig, utan vi skickar din överklagan till förvaltningsrätten som ska pröva beslutet.
2. Vi anser att det finns skäl att pröva ditt ärende på nytt. I det fallet tar vi ett nytt beslut och du får ett meddelande från oss om vad vi beslutat.

Har du köpt stödrätter som vi drar in?

Om du har köpt eller hyr stödrätter från en lantbrukare som 2005 fick sina stödrätter på felaktig grund och den lantbrukaren inte har kvar så många stödrätter att de motsvarar det värde som ska dras in, så kommer stödrätter att dras in från dig i stället. Om du tillhör den här gruppen har du fått ett beslut om det.

Vissa lantbrukare kan bli tvungna att betala tillbaka gårdsstöd. Du hittar mer information om återbetalning av gårdsstöd ovan. Du kan bara bli tvungen att betala tillbaka gårdsstöd för de år då du haft stödrätterna.

Har du sålt stödrätter som vi drar in?

Om du 2005 fick stödrätter på felaktig grund men har sålt eller hyrt ut så många stödrätter att du i dag inte har kvar så många stödrätter från 2005 att de motsvarar det värde som ska dras in, så drar vi i stället in stödrätterna från den lantbrukare som du har sålt eller hyrt ut dem till.

Även om du inte har kvar tillräckligt med stödrätter från tilldelningen 2005 så kommer vi inte att dra in stödrätter som du har köpt eller hyrt om de är korrekt tilldelade 2005.

Vissa lantbrukare kan bli tvungna att betala tillbaka gårdsstöd. Du hittar mer information om återbetalning av gårdsstöd ovan. Du kan bara bli tvungen att betala tillbaka gårdsstöd för de år då du haft stödrätterna.

Felaktigt tilldelade stödrätter dras in efter inventeringen 2010

Ska vi inventera din mark 2010?

Under 2010 kommer vi att inventera de sista 3 procenten av Sveriges jordbruksmark. Om du har mark som inventeras i år, får du ett brev när vi har inventerat all din mark. Du kan också se resultatet av inventeringen i SAM Internet. Uppgifterna där uppdateras varje dag. Läs mer till vänster under Inventering av jordbruksmark.

Om det vid inventeringen visar sig att du 2005 fick stödrätter för mark som inte är godkänd för gårdsstöd kommer vi att dra in stödrätterna. Även lantbrukare som har köpt eller hyrt felaktigt tilldelade stödrätter berörs. Om du berörs kommer du att få ett brev om det.

Om du har mark som inventeras i år, och det visar sig att vi behöver dra in stödrätter från dig, så hittar du mer information som kan vara aktuell för dig på den här sidan.

De här stödrätterna är felaktigt tilldelade

Om inventeringen visar att marken inte var jordbruksmark 2005, så drar vi in stödrätterna som du fått 2005 för den marken. Det kan till exempel handla om att du fått stödrätter för mark där det 2005 fanns skog eller vägar. Det kan också handla om att din betesmark inte uppfyllde de regler för betesmark som gällde 2005.

Om det visar sig att du fick för få stödrätter för åkermark men för många stödrätter för betesmark så kan minusresultatet för åkermark och plusresultatet för betesmark i viss mån kvittas mot varandra. Det gäller även omvänt, om du fått för många stödrätter för åkermark och för få för betesmark.

De flesta lantbrukare behöver inte betala tillbaka stöd

Länsstyrelsen beslutar i varje enskilt fall om du måste betala tillbaka gårdsstöd som du har fått 2005-2008 för de stödrätter som vi har dragit in. Exakt vilka lantbrukare som kommer att bli tvungna att betala tillbaka stöd är inte klart ännu. De flesta lantbrukare kommer **inte** att behöva betala tillbaka gårdsstöd. I de här fallen behöver du inte betala tillbaka:

- Det belopp som du fått utbetalt för de indragna stödrätterna är under 900 kronor per stödår.
- Du har köpt eller hyrt stödrätterna och hade inte en rimlig chans att känna till att de tilldelats för mark som inte var godkänd för gårdsstöd. Det innebär i normalfallet att om du köpt stödrätter via en stödriktförmedlare eller på annons, kommer du inte att behöva betala tillbaka gårdsstöd. Men om du köpt, ärvt eller övertagit en hel gård inklusive stödrätter kan du bli tvungen att betala tillbaka.

Du kan alltså bara bli tvungen att betala tillbaka gårdsstöd om den felaktiga utbetalningen av gårdsstöd beror på ett fel som du själv gjort eller om du borde ha insett att utbetalningen var fel. Därför kommer stöd som du fått för mark som aldrig varit godkänd för gårdsstöd att krävas tillbaka om beloppet är 900 kronor eller mer.

Vi drar inte in tilläggsbeloppet

När vi drar in stödrätter som vi har delat ut på felaktig grund, drar vi inte in tilläggsbeloppet som finns på dessa stödrätter. Tilläggsbeloppet är ett belopp som läggs till stödriktens grundbelopp. Tilläggsbeloppet baseras bland annat på de stöd som den som tilldelades stödrätterna fick under åren 2000-2002.

Det här gäller för dig som tilldelades felaktiga stödrätter 2005

Tilläggsbeloppet fördelas på övriga stödrätter som du tilldelades 2005. Det fördelas alltså även på stödrätter som du tilldelades 2005 och som du senare har sålt eller hyrt ut till någon annan lantbrukare.

Om du har kvar stödrätter från tilldelningen 2005 kommer du alltså att få ett högre tilläggsbelopp på de stödrätterna.

Det här gäller för dig som har köpt eller hyr felaktigt tilldelade stödrätter

Om du har köpt eller hyr stödrätter från en lantbrukare som 2005 tilldelades stödrätter på felaktig grund, och den lantbrukaren inte har kvar så många stödrätter att de motsvarar det värde som ska dras in, så kommer stödrätterna att dras in från dig i stället.

Tilläggsbeloppet från de indragna stödrätterna fördelas då på de korrekt tilldelade stödrätterna som den lantbrukare du köpte de felaktigt tilldelade stödrätterna av fick 2005. Det betyder att om du även har köpt korrekt tilldelade stödrätter från samma lantbrukare, så kommer du att få ett högre tilläggsbelopp på de här stödrätterna.

Har du köpt stödrätter som vi drar in?

Om du har köpt eller hyr stödrätter från en lantbrukare som 2005 fick sina stödrätter på felaktig grund och den lantbrukaren inte har kvar så många stödrätter att de motsvarar det värde som ska dras in, så kommer stödrätter att dras in från dig i stället. Om du tillhör den här gruppen så kommer du att få ett beslut om det.

Vissa lantbrukare kan bli tvungna att betala tillbaka gårdsstöd. Du hittar mer information om återbetalning av gårdsstöd ovan. Du kan bara bli tvungen att betala tillbaka gårdsstöd för de år då du haft stödrätterna.

Har du sålt stödrätter som vi drar in?

Om du 2005 fick stödrätter på felaktig grund men har sålt eller hyrt ut så många stödrätter att du i dag inte har kvar så många stödrätter från 2005 att de motsvarar det värde som ska dras in, så drar vi i stället in stödrätterna från den lantbrukare som du har sålt eller hyrt ut dem till.

Även om du inte har kvar tillräckligt med stödrätter från tilldelningen 2005 så kommer vi inte att dra in stödrätter som du har köpt eller hyrt om de är korrekt tilldelade 2005.

Vissa lantbrukare kan bli tvungna att betala tillbaka gårdsstöd. Du hittar mer information om återbetalning av gårdsstöd ovan. Du kan bara bli tvungen att betala tillbaka gårdsstöd för de år då du haft stödrätterna.

Utbetalning av gårdsstöd

Utbetalningen kommer oftast i slutet av året

De flesta som sökt gårdsstöd får pengarna i slutet av året. I vissa fall betalar vi ut pengarna senare.

På Mina sidor kan du följa ditt stödärende. När länsstyrelsen fattat beslut om hur mycket gårdsstöd du ska få kan du se beloppet på Mina sidor. Strax innan utbetalningen kan du också se vilket datum pengarna betalas ut till just dig.

Du får dina pengar i kronor

Stödrätternas värde är fastställt i euro men du får ditt gårdsstöd i kronor. Växelkursen fastställs av Europeiska centralbanken bankdagen före 1 oktober. För 2009 års stöd var kursen 1 euro = 10,2320 kronor.

Vi betalar bara ut stöd på minst 100 euro

För att du ska få gårdsstöd måste beloppet vara minst 100 euro, cirka 1 000 kronor.

Stödrätterna styr hur högt gårdsstödet blir

För att du ska få gårdsstöd för alla dina stödrätter måste du ha minst lika många hektar jordbruksmark som du har stödrätter. Gårdsstödet betalas ut för det minsta av antalet stödrätter eller antalet hektar mark som du har. Hur mycket pengar du får beror på värdet på dina stödrätter. Läs mer till vänster under Stödrätternas värde.

Budgettak i EU kan begränsa stödet

Det finns en gräns för hur mycket gårdsstöd som får betalas ut i EU:s medlemsländer. Om den här gränsen överskrids kan utbetalningen komma att dras ner.

Pengar förs över till landsbygdsprogrammet — modulering

Du får ut ett något lägre belopp än det egentliga stödbeloppet på grund av ett så kallat moduleringsavdrag. Avdraget görs på de här stöden:

- gårdsstödet
- handjursbidraget
- stödet för kvalitetscertifiering
- stödet för mervärden i jordbruket
- stödet för kontrakterad stärkelsepotatis

För 2010 är avdraget 8 procent på den del av stödbeloppet som är mellan 5 000 och 300 000

euro och 12 procent på den del av beloppet som överstiger 300 000 euro.

Pengarna förs i stället över till stöden som ingår i landsbygdsprogrammet, till exempel miljöersättningarna, företagsstödet och projektstödet.

Om du säljer, köper eller arrenderar mark

Om du säljer, köper, arrenderar eller arrenderar ut mark utan att den nye jordbrukaren tar över SAM-ansökan

För att få gårdsstöd måste du skicka in en SAM-ansökan senast 22 april och förfoga över marken den 15 juni. Du som förfogar över marken den 15 juni och som redovisat marken i SAM-ansökan är också ansvarig för

- att de tvärvillkor som gäller marken följs under hela kalenderåret
- att marken är jordbruksmark under hela kalenderåret.

Vem som förfogar över marken före och efter den 15 juni spelar alltså ingen roll för stödets skull. Förfoga innebär att du har rätt att använda marken och att du har det fulla ansvaret för driften och förvaltningen.

Tvärvillkoren ska följas under hela året

Du som förfogar över marken den 15 juni och som redovisat den i SAM-ansökan, ansvarar för att de tvärvillkor som gäller marken följs under hela året. Om det blir ett kontrollbesök på gården och några av tvärvillkoren inte har följts blir det avdrag på stödet. Även om det är någon annan som brukar marken vid kontrolltillfället är det du som får avdraget, eftersom marken är med i din SAM-ansökan. Läs mer om tvärvillkoren till vänster.

Marken ska vara jordbruksmark under hela året

Du som förfogar över marken den 15 juni och som redovisat den i SAM-ansökan ansvarar för att marken är jordbruksmark under hela året. Om marken inte är jordbruksmark hela året ska du ta bort den från din SAM-ansökan.

Det finns undantag då du får använda marken till annan verksamhet. Läs mer till vänster under Mark som du kan få gårdsstöd för. Vid sådana undantagsfall behöver du inte ta bort jordbruksmarken från din SAM-ansökan.

Du kan minska arealerna i din ansökan när som helst under året men du måste ha gjort det innan länsstyrelsen kontrollerar ditt företag eller din ansökan eller meddelar att de ska göra en kontroll. Om arealerna i din ansökan är rätt vid kontrolltillfället får du minska arealerna i ansökan även efter kontrollen.

Om du säljer, köper, arrenderar eller arrenderar ut mark och den nye lantbrukaren tar över SAM-ansökan

När den nye lantbrukaren även tar över SAM-ansökan går även ansvaret för marken över till den nye lantbrukaren. Då är det den nye lantbrukaren som drabbas av avdrag på gårdsstödet om den tidigare lantbrukaren inte har följt reglerna.

Kontroller och avdrag på gårdsstödet

För att få fullt gårdsstöd måste du följa alla de regler som gäller för gårdsstödet. Därför kommer i huvudsak länsstyrelsen kontrollera att din ansökan stämmer med verkligheten och att du följer tvärvillkoren.

Kontrollerna görs både när länsstyrelsen hanterar din ansökan på länsstyrelsen och ute på din gård.

I vissa fall får du veta en kort tid före kontrolltillfället att din gård kommer att kontrolleras, men kontrollen kan också ske utan förvarning. Du måste ge kontrollanten den hjälp som är nödvändig för att kontrollen ska kunna genomföras.

Du kan få avdrag på stödet

Om du inte följer reglerna riskerar du att få avdrag på ditt gårdsstöd. Det finns olika anledningar till att du kan få avdrag:

- Du har inte följt reglerna för tvärvillkoren.
- Din ansökan kommer in för sent.
- Den verkliga arealen stämmer inte med din ansökta areal.
- Du har tilldelats stödrätter på felaktiga grunder.

Om du varit grovt oaktsam när du lämnade uppgifterna eller lämnat felaktiga uppgifter med avsikt kan du få hela din ansökan underkänd.

Om du inte följt tvärvillkoren

Om en kontroll visar att du inte har följt ett tvärvillkor beslutar länsstyrelsen hur många procent som ska dras av från utbetalningen av dina jordbrukarstöd. Första gången ett fel upptäcks blir avdraget i normala fall 3 procent, men det kan sänkas till 1 procent eller höjas till 5 procent beroende på hur allvarligt felet är. Om ett fel upptäcks flera år i rad blir avdragen högre. I allvarliga och avsiktliga fall kan avdraget bli upp till 100 procent. Läs mer om tvärvillkoren till vänster.

Undvik de vanligaste tvärvillkorsfelen

Många lantbrukare har fått avdrag på sina stöd på grund av brister som kunde ha åtgärdats ganska enkelt. Tänk på det här för att undvika de vanligaste felen:

- Se till att varje år hålla din åker fri från sly och igenväxning.
- Se till att varje år hålla efter sly och igenväxning på din betesmark och slåtteräng. Betesmarken ska betas, slåtterängen ska slås och skörden ska föras bort.
- Kom ihåg att rapportera händelser som gäller dina nötkreatur till CDB inom 7 dagar.
- Följ reglerna för djurmärkning och se till att beställa ersättningsbrickor direkt när du märker att ditt djur tappat en bricka.
- Följ reglerna för hur du ska sköta dina djur och hur du ska utforma dina djurstallar.

Öka din kunskap om tvärvillkoren

Du som sökt stöd kan köpa personlig rådgivning om tvärvillkor och om arbetarskydd. Rådgivningen genomförs vid ett besök på din gård och anpassas efter förutsättningarna på din gård. Du betalar endast 30 procent av vad rådgivningen egentligen kostar. Till höger finns en lista med organisationer som ger råd om tvärvillkor.

Om din ansökan kommer in för sent

Om du lämnar in din ansökan efter den 22 april minskar ditt gårdstöd med 1 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om ansökan kommer in efter den 17 maj får du inget gårdstöd alls 2010.

Om den verkliga arealen inte stämmer med den areal du sökt stöd för

Om den verkliga arealen som länsstyrelsen konstaterar vid en kontroll är mindre än den areal du sökt stöd för räknas avdraget på stödet ut så här:

Vi räknar ut hur stort felet är i hektar. Det gör vi genom att minska den areal som du sökt stöd för med den areal som konstaterades vid kontrollen. För att få fram en procentsats divideras därefter felet i hektar med den areal som konstaterades vid kontrollen. Se exemplet här nedanför.

- Om felet är 3 procent eller mindre, eller högst 2 hektar, får du betalt för den areal som konstaterades vid kontrollen.
- Om felet är större än 3 procent, eller större än 2 hektar, dock maximalt 20 procent, motsvarar avdraget det dubbla felet (se exemplet nedan).
- Om felet är större än 20 procent avslås din ansökan och du får inget gårdstöd det året.
- Om felet är större än 50 procent får du dels avslag på årets ansökan, dels avdrag på framtida jordbrukarstöd upp till 3 år därefter.

Exempel på hur avdraget räknas ut för gårdstödet

Du har sökt gårdstöd för 104 hektar och har stödrätter för 104 hektar.

Den areal som länsstyrelsen konstaterar vid en kontroll är 100 hektar.

Felet är 4 hektar (104—100). Felet i procent är 4 % (4/100).

Det genomsnittliga värdet per stödrätt är 1 260 kronor.

Utbetalningen räknas ut så här:

1. Den godkända arealen multipliceras med det genomsnittliga värdet per stödrätt: 100 hektar x 1 260 kronor = 126 000 kronor

2. Sedan räknar vi ut hur stort ditt avdrag blir för felet som upptäcktes vid kontrollen. Eftersom felet är större än 2 hektar men mindre än 20 procent, motsvarar avdraget det dubbla felet, det vill säga 8 hektar. 8 hektar x 1 260 kronor = 10 080 kronor.

3. Sedan räknar vi ut hur stort ditt stöd är efter avdrag för felet: 126 000—10 080 = 115 920 kronor.

4. Därefter görs avdraget för modulering.

På den del av belopp som är under 5 000 euro görs inget avdrag. Om vi räknar

med en växelkurs på 10 kronor betyder det att vi inte gör något avdrag för modulering på den del av beloppet som är under 50 000 kronor.

På den del av beloppet som är mellan 5 000 och 300 000 euro är avdraget 8 procent. $115\,920 - 50\,000 = 65\,920$ kronor. $65\,920 \text{ kronor} \times 0,08 = 5\,274$ kronor.

5. Ditt gårdsstöd blir: 110 646 kronor (115 920—5 274)

Om du har fått stödrätter på felaktiga grunder

Om du fått stödrätter på felaktiga grunder, till exempel för mark som inte är jordbruksmark, drar vi in dessa stödrätter. Om du har tilldelats stödrätter på felaktig grund så har du fått brev om detta i början av året. Stödrätterna kan dras in även om de har förts över till någon annan. Det betyder att även du som har köpt eller hyr felaktigt tilldelade stödrätter kommer att få dina stödrätter indragna. Du som berörs har fått ett brev om detta i början av året.

Vissa lantbrukare som får sina stödrätter indragna kommer att bli tvungna att betala tillbaka gårdsstöd från tidigare år. Läs mer under Felaktigt tilldelade stödrätter dras tillbaka.